

STATENVOORSTEL

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Verlenging Cultuur- en erfgoedprogramma 2019-2023	TELEFOONNUMMER	+31652769545
DATUM	27-09-2022		
DOCUMENTNUMMER	UTSP-409503556-7324		
VAN	Rosalie Verburg	E-MAILADRES	rosalie.verburg@provincie-utrecht.nl
NUMMER PS	PS2022BEM	DOMEIN/OPGAVE	SLO
		TEAM	CER
		PORTEFEUILLEHOUDER	Van Muilekom
BIJLAGEN	Geen		

Gevraagd besluit:

Het verlengen met één jaar van het huidige Programma Cultuur & Erfgoed 'Voor jong en altijd' 2020-2023 tot en met 2024.

Inleiding:

Het huidige programma 2020-2023 Voor Jong en Altijd loopt nog tot en met 2023. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de ambities uit het coalitieakkoord 2019-2023 'Nieuwe Energie voor Utrecht' op het gebied van cultuur & erfgoed. Hoofddoel van het beleid is het leveren van een bijdrage aan de toegankelijkheid van cultuur en de instandhouding van waardevol erfgoed zodat bewoners en bezoekers van de provincie Utrecht hiervan kunnen leren en genieten. Na het ontstaan van de coronacrisis in 2020 heeft u het Steun- en herstelpakket COVID-19 ingesteld als aanvulling op het reguliere beleid. Ook dit Steun- en herstelprogramma loopt tot en met 2023.

Afgelopen zomer is een start gemaakt met de voorbereiding van het nieuwe programma Cultuur & Erfgoed 2024-2027. Dit wordt gedaan volgens de nieuwe werkwijze voor programma's en projectbesluiten onder de Omgevingswet, waarover u op 9 februari 2022 een besluit heeft genomen. Hierdoor is het Cultuur- en erfgoedprogramma voortaan een Omgevingswet-programma. De nieuwe werkwijze bestaat uit vijf fases:

1. Verkenningsfase met Startgesprek
2. Nadere kaderstelling (optioneel)
3. Uitwerken programma (participatieproces i.s.m. stakeholders)
4. Vaststelling conceptprogramma (inclusief zienswijzetraject)
5. Vaststelling definitieve programma (inclusief nota van beantwoording)

De verkenningsfase vindt dit najaar plaats, onder andere met een tussenevaluatie van het huidige programma door een extern bureau. Eind december ontvangt u de Statenbrief met de uitkomsten van deze verkenningsfase, die ter bespreking wordt geagendeerd voor de laatste Commissie BEM voorafgaand aan de verkiezingen (25 januari

2023). In de bespreking kunt u aangeven of hetgeen geschetst is in de verkenning overeenkomt met uw beeld, of dit voldoende basis biedt om het programma verder op te stellen en welke aandachtspunten u heeft bij de verdere aanpak. De inbreng van de huidige Staten wordt zeer op prijs gesteld en op deze manier kan uw input voor de toekomst worden geborgd.

Om het verdere proces voor de totstandkoming van het nieuwe programma zorgvuldig uit te kunnen voeren aan de hand van de nieuwe werkwijze, is meer tijd nodig voor de uitwerking, zeker gezien de verkiezingen begin 2023. De verkenningsfase kan voorafgaand aan de verkiezingen opgesteld worden, maar de overige vier fases kunnen pas na de verkiezingen en de installatie van het nieuwe college worden opgepakt, zodat de eventuele nadere kaderstelling en de verdere uitwerking voorliggen aan de nieuwe Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Gezien de benodigde stappen voor deze vier resterende fases, is het niet haalbaar om het programma voor 2024, of binnen een redelijke termijn, gereed te hebben. Voorstel is daarom om het huidige programma met één jaar te verlengen, zodat er meer ruimte ontstaat om dit eerste Omgevingswet-programma Cultuur & Erfgoed goed voor te bereiden. Er wordt dan toegewerkt naar een programma 2025-2028. Dit heeft een aantal bijkomende voordelen:

- Aangezien gewerkt wordt met een vierjarig beleidsprogramma, valt de uitwerking van het programma hiermee ook in de toekomst in het jaar na de verkiezingen, waardoor meer ruimte ontstaat voor de uitwerking van het programma na de verkiezingen en de coalitieonderhandelingen.
- De overwegingen voor de toekomst van het 'Concernprogramma Hollandse Waterlinies (2020-2024)' kunnen worden betrokken bij de uitwerking van het nieuwe programma Cultuur & Erfgoed. Het Waterlinie-concern programma is immers tot en met 2024 nog een eigenstandig programma en maakt ook geen deel uit van het huidige CEP. Er start binnenkort parallel een extern onderzoek naar de manier waarop de Waterlinies goed kunnen worden geborgd na afloop van het programma.
- Er ontstaat synchronisatie tussen de beleidsperiode van het programma en de uitvoering hiervan door de organisaties die hiervoor een meerjarige exploitatiesubsidie ontvangen. Dit betreft de organisaties waarmee we aan de hand van een leidraad voor 4 jaar samenwerken voor de uitvoering van het beleid. De huidige samenwerking loopt van 2021 tot en met 2024.
- Ook ontstaat er synchronisatie met de beleidsperiode van het Ministerie van OCW en de gemeente Utrecht (beide lopen tot en met 2024). Hierdoor lopen we niet meer vooruit op rijksbeleid en kunnen we bijvoorbeeld voor ondersteuning van festivals beter afstemmen met de gemeente Utrecht.
- Als laatste, met de verlenging wordt rust gecreëerd na een hectische coronaperiode. En er is tijd om de uitkomsten van het Steun- en herstelpakket en de lessons learned mee te nemen in het nieuw te ontwikkelen beleid. Denk bijvoorbeeld aan de ervaringen op het gebied van innovatie en digitalisering.

Bij het verlengen van het programma wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- De verlenging betreft het beleidsprogramma Cultuur & Erfgoed 'Voor Jong en Altijd' 2020-2023 zoals door u vastgesteld op 3 juni 2020. Wettelijke taken en bestuurlijke afspraken worden hiermee voortgezet.
- Als peiljaar voor het beleid en de bijbehorende middelen wordt de situatie voor het jaar 2023 genomen. Het beleid dat in de afgelopen jaren is uitgewerkt of bijgesteld, is hier in meegenomen. Dit betreft:
 - o Streek- en kasteelmuseumbeleid
 - o Maritiem Erfgoed
 - o Motie Trage Paden
- Het beleid voor het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes maakt reeds onderdeel uit van het huidige beleidsprogramma en wordt daarmee ook verlengd.

Juridische en andere relevante kaders:

- Art. 158 Provinciewet
- Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 2022, art. 1.4 lid 2.
Dit beleidsprogramma vormt de beleidsgrondslag voor het verlenen van subsidies en opstellen van subsidieregelingen op gebied van cultuur en erfgoed.

Argumentatie:

Met het verlengen van het huidige programma, wordt ruimte gecreëerd om het volgende beleidsprogramma zorgvuldig voor te bereiden aan de hand van de nieuwe werkwijze. Ook krijgen de nieuwe Staten hierdoor de mogelijkheid om mee te denken over de kaderstelling en de uitwerking van het programma. Daarnaast kan er beter worden afgestemd op het proces rond de borging van concernprogramma Hollandse Waterlinies en de opbrengst van het Steun- en Herstelpakket kan beter worden geïntegreerd.

Mocht u niet instemmen met de verlenging, dan is het alternatief om in januari 2023 de verkenningsfase met de kaderstelling te combineren, zodat daarna meteen gestart kan worden met de uitwerking. De nieuwe Gedeputeerde en Provinciale Staten worden dan wel uitvoerig betrokken bij de uitwerking maar zij hebben geen invloed op de kaderstelling.

Een ander alternatief is om niet in te stemmen met de verlenging en ook de kaderstelling niet naar voren te halen. In dat geval zal de eerste helft van 2024 alleen gewerkt worden op basis van de Programmabegroting 2024. Dat geeft in de concrete uitvoering echter veel onduidelijkheden. Voor de borging van de Waterlinies zal een 'blanco pagina' worden ingelast, waarover later separaat een besluit kan worden genomen.

Doelen en brede welvaart indicatoren:

Hoofddoel van het cultuur- en erfgoedbeleid van de provincie Utrecht is het leveren van een bijdrage aan de toegankelijkheid van cultuur en de instandhouding van waardevol erfgoed zodat bewoners en bezoekers van de provincie Utrecht hiervan kunnen leren en genieten. Hiermee wordt bijgedragen aan een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving in de provincie Utrecht. Streven is dat alle inwoners deel kunnen nemen aan cultuur & erfgoed (onder andere door inzet van educatie en participatie) en dat bezoekers graag naar de provincie komen om te genieten van al het moois dat de provincie Utrecht te bieden heeft.

Participatie:

Voor het te lopende Cultuur & Erfgoedprogramma 2020-2023 en het Steun- en herstelpakket heeft een uitgebreid participatieproces plaatsgevonden. Dat geldt ook voor beleidsonderdelen die later zijn uitgewerkt zoals het streekmuseumbeleid. Voor de uitwerking van het nieuwe programma Cultuur & Erfgoed zal eveneens een uitgebreid participatieproces plaatsvinden met stakeholders en Statenleden, zoals afgesproken in de nieuwe werkwijze van de Omgevingsvisie.

Financiële consequenties:

Het grootste deel van de bijbehorende middelen betreft structurele middelen. Hierin is in de meerjarenbegroting 2023, die op 9 november 2022 ter besluitvorming aan u voorligt, voorzien. Slechts een klein percentage van de middelen is incidenteel (circa 3%, ongeveer 550.000 euro). De eventuele verlenging van deze incidentele middelen zullen we via de Kaderbrief 2024 in het voorjaar van 2023 nog formeel aan u voorleggen.

Het Steun- en herstelpakket en de eenmalige middelen voor de grote restauratie-opgave van de molens van Utrechts Landschap worden hiermee niet verlengd.

Vervolg:

Mocht u positief instemmen met de verlenging, dan wordt het vigerende beleid, zoals geldt voor de periode 2020-2023 met als peiljaar 2023, met één jaar verlengd. Vervolgens bespreken we in januari 2023 de verkenningsfase van het nieuwe programma Cultuur & Erfgoed met u, zodat u uw input mee kunt geven voor de kaderstelling en de verdere uitwerking. De verdere uitwerking start dan na de verkiezingen en de installatie van het nieuwe college in 2023, op basis van de verkenningsfase en het nieuwe coalitieakkoord. De verwachting is dat het nieuwe Programma Cultuur & Erfgoed halverwege 2024 gereed zal zijn.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Ontwerp-besluit

Besluit op 16-11-2022 tot vaststelling van Verlenging Cultuur- en erfgoedprogramma 2019-2023 met één jaar voor de periode 2024.

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 16-11-2022.

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 27-09-2022 met nummer UTSP-409503556-7324, van afdeling SLO, team CER.

Overwegende dat:

- Met het verlengen van het huidige programma, ruimte wordt gecreëerd om het Omgevingswetprogramma Cultuur & Erfgoed voor de volgende beleidsperiode zorgvuldig voor te bereiden aan de hand van de nieuwe werkwijze en dat hiermee de nieuwe Staten de mogelijkheid krijgen om mee te denken over de kaderstelling en de uitwerking van het programma.

Besluit:

Het huidige Programma Cultuur & Erfgoed 'Voor jong en altijd' 2020-2023 met één jaar te verlengen tot en met 2024.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters